

prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (V. Pîslariuc)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

Î N C H E I E R E

08 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Societatea pe Acțiuni „Servis” și Victor Jantovan,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Servis” și Victor Jantovan împotriva Primăriei mun. Orhei și primarului mun. Orhei, persoană terță Întreprinderea Municipală „Servicii Comunal-Locative Orhei” privind constatarea nulității și anularea actului administrativ, și

la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Servis” și Victor Jantovan împotriva Primăriei mun. Orhei și primarului mun. Orhei, persoane terțe Întreprinderea Municipală „Servicii Comunal-Locative Orhei”, Societatea pe Acțiuni „Moldova-Gaz”, Agenția pentru Supraveghere Tehnică și Societatea cu Răspundere Limitată „Orhei-Gaz” privind constatarea nulității și anularea actului administrativ,

împotriva deciziei din 21 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de Societatea pe Acțiuni „Servis” și Victor Jantovan și s-a menținut hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătoria Orhei, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 14 iulie 2020, Societatea pe Acțiuni „Servis” (în continuare SA „Servis”) și Victor Jantovan au depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Orhei și primarului mun. Orhei, persoană terță Întreprinderea Municipală „Servicii Comunal-Locative Orhei” (în continuare ÎM „Servicii Comunal-Locative Orhei”) privind constatarea nulității actului administrativ și încasarea prejudiciului material și moral (f.d.2-5, 50-51, Vol.I).

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantii au relatat că, la 15 ianuarie 2020 primarul mun. Orhei a emis prescripția nr. 22/1-71-80, prin care le-a solicitat demontarea în termen de 3 zile de la recepționarea acesteia a proprietății lor - o poartă de tip ”roletă”.

La 24 ianuarie 2020, au expediat în adresa primarului, răspuns la notificarea din 15 ianuarie 2020, care a fost recepționată la data de 27 ianuarie 2020.

La 04 februarie 2020, primarul mun. Orhei a adoptat decizia nr. 38, prin care a dispus ÎM „Servicii Comunal-Locative Orhei” să demonteze poarta în termen de 3 zile. Iar, la data de 10 februarie 2020, angajații ÎM „Servicii Comunal-Locative Orhei”, au demontat poarta.

Astfel, la 25 februarie 2020, s-au adresat primarului mun. Orhei cu cerere prealabilă privind constatarea nulității dispoziției nr. 38 din 04 februarie 2020 și compensarea prejudiciului material și moral. Deși la 28 februarie 2020 cererea prealabilă a fost recepționată, nu au primit răspuns.

Subsecvent, invocând dispozițiile art. 500 alin. (1) și (2), art. 501 alin. (1) și (2), art. 536, 538, reclamantii au opinat că dispoziția contestată este nulă, deoarece primarul mun. Orhei nu era în drept să emită actul administrativ privind distrugerea proprietății lor în lipsa unei hotărâri judecătorești, care se execută în modul prevăzut de lege de către executorul judecătoresc, conform Codului de executare.

Iar astfel, acțiunile primarului mun. Orhei urmează a fi calificate drept contravenție, în baza art. 104, 313 din Codul contravențional.

Totodată, având în vedere că, prin acțiunile pârâtului le-au fost cauzate prejudicii, atât materiale, cât și morale, reclamantii au considerat oportun de a solicita încasarea acestora.

Astfel, SA „Servis” și Victor Jantovan au solicitat constatarea nulității dispoziției primarului mun. Orhei nr. 38 din 04 februarie 2020 „Cu privire la demontarea construcției mobile (poartă tip roletă)” și încasarea în mod solidar din contul Primăriei și primarului mun. Orhei, în beneficiul lui Victor Jantovan a prejudiciului material în sumă de 34600 de lei și moral în cuantum de 50000 de lei, iar în beneficiul SA „Servis” a sumei de 500000 de lei, cu titlu de prejudiciu nematerial.

Prin încheierea din 26 octombrie 2020 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, menținută prin decizia din 04 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibilă cererea de chemare în judecată depusă de SA „Servis” și Victor Jantovan, în partea capătului de cerere privind încasarea prejudiciului material și moral (f.d.54-55; 98-103, Vol.I).

La 04 mai 2021 SA „Servis” și Victor Jantovan au depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care suplimentar au solicitat anularea dispoziției primarului mun. Orhei nr. 38 din 04 februarie 2020 „Cu privire la demontarea construcției mobile (poartă tip roletă)” (f.d.122-131, 133-135, vol.I).

La 15 aprilie 2021, SA „Servis” și Victor Jantovan au depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Orhei și primarului mun. Orhei, persoane terțe ÎM „Servicii Comunal-Locative Orhei”, Societatea pe Acțiuni „Moldova Gaz” (în continuare SA „Moldova Gaz”) și Agenția pentru Supraveghere Tehnică privind constatarea nulității actului administrativ (f.d.2-4, 36-39, vol.II).

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantii suplimentar celor enunțate în acțiunea depusă la 14 iulie 2020, au relatat că la 03 februarie 2021 primarul mun. Orhei a emis dispoziția nr. 45, care a fost executată la 05 februarie 2021, în timpul orelor 08:00 – 09:30, prin care a dispus ÎM „Servicii

Comunal- Locative Orhei” să demonteze în trei zile intrarea la etajul inferior al centrului comercial, situat pe str. Vasile Lupu, 21/b, mun. Orhei, stâlpii de fier, care separă două clădiri comerciale, situate pe str. Vasile Lupu 21/b și 21/c, gardul, situat între clădirea de pe str. Vasile Lupu, 21/b și clădirea blocul locativ cu trei etaje, ce împiedică copiii și alte persoane să se apropie de conducta de gaz și centrul de distribuție a gazelor.

Astfel, la 15 februarie 2021, s-au adresat Primăriei și primarului mun. Orhei cu cerere prealabilă, prin care a solicitat eliberarea actului comisei de control din 02 februarie 2021, declararea nulității dispoziției emise și compensarea prejudiciului material și moral cauzat, care însă a fost respinsă.

Din considerentele menționate, SA „Servis” și Victor Jantovan au depus prezenta cerere de chemare în judecată, prin care au solicitat constatarea nulității dispoziției primarului mun. Orhei nr. 45 din 03 februarie 2021 „Cu privire la demontarea îngrădirii provizorii montate neautorizat pe terenul public din str. V. Lupu 21/b și 21/c, mun. Orhei”.

La 04 mai 2021 și ulterior la 13 mai 2021 SA „Servis” și Victor Jantovan au depus cerere de concretizare a pretențiilor acțiunii, prin care suplimentar au solicitat anularea dispoziției primarului mun. Orhei nr. 45 din 03 februarie 2021 „Cu privire la demontarea îngrădirii provizorii montate neautorizat pe terenul public din str. V. Lupu 21/b și 21/c, mun. Orhei” (f.d.46-48; 61-63, vol.II).

Prin încheierea protocolară din 09 iunie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, s-a conexas cauza intentată la acțiunea SA „Servis” și Victor Jantovan împotriva Primăriei și primarului mun. Orhei, persoane terțe ÎM „Servicii Comunal-Locative Orhei”, cu privire la anularea actului administrativ nr. 3CA-9/2020 (2-20155809-38-3-10122020) la cauza la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Servis” și Victor Jantovan împotriva Primăriei mun. Orhei și primarului mun. Orhei, persoane terțe ÎM „Servicii Comunal-Locative Orhei”, SA „Moldova Gaz” și Agenția pentru Supraveghere Tehnică privind anularea actului administrativ nr. 3CA-34/2020 (2-21055694-38-3-15042021) pentru a fi examinate întrun singur proces, fiindu-le atribuit numărul de referință 3CA-9/2020 (2-20155809-38-3-10122020) (f.d.178, Vol.I).

Prin încheierea protocolară din 19 iulie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, SRL „Moldova-Gaz” s-a atras în proces, în calitate de persoană terță (f.d.179, Vol.I).

Prin hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, s-a respins ca neîntemeiată, acțiunea în contencios administrativ înaintată de SA „Servis” și Victor Jantovan împotriva Primăriei mun. Orhei, persoană terță ÎM „Servicii Comunal-Locative Orhei” cu privire la constatarea nulității și anularea dispoziției Primăriei mun. Orhei nr. 38 din 04 februarie 2020.

S-a respins ca neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ (conexată), înaintată de SA „Servis” și Victor Jantovan împotriva Primăriei mun. Orhei, persoane terțe ÎM „Servicii Comunal-Locative Orhei”, SA „Moldova Gaz”, Agenția pentru Supraveghere Tehnică, SRL „Orhei-Gaz” cu privire la constatarea nulității și anularea dispoziției Primăriei mun. Orhei, nr. 45 din 03 februarie 2021 (f.d.181, 191-197, Vol.I).

La 27 decembrie 2021, în interiorul termenului prevăzut de art. 232 Cod administrativ, SA „Servis” și Victor Jantovan au depus apel, iar la 26 februarie 2022 au prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 23 decembrie 2021 a Judecătorei Orhei, sediul Central, solicitând casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi decizii de admitere a pretențiilor înaintate în cererile de chemare în judecată depuse (f.d.190; 211-213, Vol.I).

Prin decizia din 21 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de SA „Servis” și Victor Jantovan și s-a menținut hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătorei Orhei, sediul Central (f.d.232-243, Vol.I).

În susținerea deciziei emise, Curtea de Apel Chișinău raportând dispozițiile Codului administrativ, art. 1, 3, 4, art. 10 alin. (1) și (3), art. 11 din Legea nr. 523 din 16 iulie 1999 cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale, art. 10 alin. (1) din Legea nr. 121 din 04 mai 2007 privind administrarea și deetimizarea proprietății publice, art. 14 alin. (2) lit. f), art. 29 alin. (1), art. 32 alin. (1) ale Legii privind administrația publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2006, precum și art. 2, art. 24 alin. (1) lit. a) ale Legii nr. 163 din 09 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție la materialele și circumstanțele cauzei, a conchis asupra temeiniciei concluziei primei instanțe că nu sunt temeiuri, care ar duce la anularea dispozițiilor primarului mun. Orhei nr. 38 din 04 februarie 2020 și nr. 45 din 02 februarie 2021. Or, intimatul și-a exercitat dreptul discreționar în limitele legale prevăzute de Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2006 și conform scopului acordat prin lege.

De altfel, instanța de apel a catalogat ca fiind neîntemeiat argumentul apelanților că terenul pe care au instalat construcțiile provizorii nu face parte din domeniul public, or, apelanții/reclamanți nu au prezentat probe, care să ateste că acest teren le aparține lor.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că argumentele expuse de către apelanți sunt lipsite de substanță obiectivă, iar instanța de fond - reieșind din cumulul probelor administrate, a soluționat cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, în consecință hotărârea emisă fiind legală și întemeiată.

Totodată, instanța ierarhic inferioară a reținut că hotărârea contestată a fost pronunțată de instanța de fond cu respectarea dreptului părților la un proces echitabil, în sensul definit de art. 6 din Convenția europeană a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, atât ca ansamblul garanțiilor procedurale enunțate în această dispoziție convențională, cât și dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei, ceea ce presupune inclusiv motivarea hotărârilor, principiul contradictorialității și modul de administrare a probelor.

La 21 octombrie 2022 SA „Servis” și Victor Jantovan au depus recurs, iar la 17 noiembrie 2022 au prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 21 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii de admitere a pretențiilor acțiunii.

În susținerea recursului, recurenții au indicat motivele de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, suplimentar menționând dezacordul cu decizia instanței de apel.

Or, în opinia recurenților, instanțele ierarhic inferioare au încălcat și aplicat incorect normele de drept material și procesual, iar concluziile acestora contrazic circumstanțele cauzei.

Mai mult, prima instanță și instanța de apel nu au examinat pretențiile lor și nu au luat în considerare, dar au ignorat argumentele invocate în susținerea acțiunilor înaintate, în consecință eronat au constatat că proprietatea privată se află pe terenul public.

Totodată, recurenții au susținut că instanța de apel în motivarea deciziei contestate a făcut trimitere la unele norme de drept material, însă nu a argumentat legătura acestor norme în raport cu litigiul dedus judecării.

La 23 noiembrie 2022 în adresa Primăriei și primarului mun. Orhei, ÎM „Servicii Comunal-Locative Orhei”, SA „Moldova Gaz”, Agenției pentru Supraveghere Tehnică și SRL „Orhei-Gaz” a fost expediată copia cererii de recurs depusă de SA „Servis” și Victor Jantovan cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Deși intimații în perioada 29 noiembrie - 01 decembrie 2022 au recepționat copia cererii de recurs depuse de SA „Servis” și Victor Jantovan, fapt confirmat prin avizele de recepție anexate la materialele cauzei, până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referințe.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 din același Cod, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia în prezenta cauză de contencios administrativ la 21 septembrie 2022.

Din materialele cauzei rezultă că, instanța de apel a expediat la adresa de e-mail a participanților la proces, copia dispozitivului deciziei din 21 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău la data de 22 septembrie 2022, iar decizia motivată la 28 octombrie 2022, fapte confirmate prin extrasele din poșta electronică, anexate la dosar (f.d.244, 247, Vol.I).

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că SA „Servis” și Victor Jantovan s-au conformat dispozițiilor art. 245 din Codul administrativ și au depus în termen, recursul la data de 21 octombrie 2021, iar motivarea recursului la 17 noiembrie 2022.

Examinând temeiurile recursului depus de SA „Servis” și Victor Jantovan în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

Prin prisma art.246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art.246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile

enumerare la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudential, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs menționează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Astfel, completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de SA „Servis” și Victor Jantovan, este inadmisibilă.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Societatea pe Acțiuni „Servis” și Victor Jantovan se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron